

Underlag för beslut avseende tjänstekoncession i café- och relaxavdelning i Nolhaga Parkbad

---

Beslutande instans: Kultur- och utbildningsnämnden
Datum för beslut: 2022-06-15
Diarienummer: 2019.177 KUN

Dokumentansvarig: Jan Wörn

Inledning

Nolhagabadet byggdes 1968 och stod inför en omfattande renovering, om- och tillbyggnation 2016 när badet stängdes.

Dialogen kring behovet av en upprustning och ombyggnation av Nolhagabadet inleddes under 2000-talet. Inför upprustning och ombyggnation var det en omfattande avseende upphandling, överklagande och beslut i förvaltningsdomstolar samt oförutsedda byggtekniska hinder vilket fördröjde upprustningen och ombyggnationen med ca 18 månader. Nolhagabadet stängdes för allmänheten 2016 och en ombyggnation, renovering och tillbyggnation inleddes. I mars 2019 öppnade det nya Nolhaga Parkbad för allmänheten efter knappt tre års stängning.

I det nya Nolhaga Parkbad avsåg nämnden att ha en extern entreprenör för att driva kaféet. En tjänstekoncession genomfördes under 2018 och en entreprenör tilldelades kontraktet varpå entreprenören tackade nej. Den 20 mars § 44 2019 beslutade kultur- och utbildningsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja ytterligare en tjänstekoncessionsupphandling av caféverksamheten i Nolhaga Parkbad i syfte att en leverantör skulle vara på plats 1 januari 2020. Förvaltningen genomförde därmed en ny tjänstekoncessionsupphandling och efter avslutat upphandlingsförfarande kunde förvaltningen konstatera att endast ett anbud hade inkommit samt att detta anbud inte uppfyllde de krav som angavs i förfrågningsunderlaget. Vid kultur- och utbildningsnämndens sammanträde den 21 augusti 2019 § 93 beslutade nämnden att Nolhaga Parkbads café skulle fortsätta att drivas i kommunal regi. Vid samma tillfälle beslutades det också att en utvärdering av caféverksamheten skulle genomföras efter den 31 maj 2020 så att nämnden vid sitt nämndsammanträde i juni 2020 skulle kunna besluta om en ny tjänstekoncessionsupphandling skulle genomföras eller ej. En utvärdering skulle genomföras i syfte att ta fram underlag för en ekonomisk bild av verksamheten under ett budgetår med full verksamhet. Till följd av covid-19 pandemin hade dock antalet besökare kraftigt minskat till Nolhaga Parkbad under så väl 2020 som 2021. Detta har även påverkat försäljningen i kaféet vilket i sin tur har medfört att ett normalår gällande ekonomisk omsättning i Nolhaga Parkbads café inte har kunnat presenterats. Nämnden har därför beslutat att fortsätta driva kaféet i kommunal regi tills nytt beslut i ärendet har fattats. Frågan behandlades av nämnden vid sammanträdet i maj 2022.

Tjänstekoncession kring drift av café och relax har varit ute på marknaden vid två tillfällen utan att entreprenör kunnat tilldelas eller tillträda avtalet. I syfte att förbättra möjligheterna för en entreprenör att överta driften ska frågan kring ett eventuellt serveringstillstånd i relaxen samt reducerade öppettider i café utredas.

Förvaltningen har undersökt kommunens policy kring servering av alkohol i kommunala anläggningar och utifrån *"Program mot tobak, alkohol, narkotika, doping och spel (KF 2010- 03-31 § 55)"* bedömer förvaltningen att det inte strider mot policyn. Förvaltningen gör

bedömningen att frågan istället handlar om lämpligheten i ett eventuellt serveringstillstånd i relaxavdelningen.

Nolhaga Parkbads nuläge

Nolhaga Parkbad har ett upplevelsebad, en relaxavdelning, kombibassäng (simskolor, rehabiliteringsbad, olika programverksamheter), tio stycken 25 metersbanor. Utöver detta ligger i anslutning Nolhagahallen (A-B-C-hallar) samt gym (Friskis & Svettis), två stycken konferenslokaler samt kontorsytor. Nolhaga Parkbad har ett kafé som både kan nyttjas av badande gäster samt besökande gäster till exempelvis Nolhagahallen. Relaxavdelningen återfinns på plan 2. Ett inträde på relaxen ger idag tillgång till hela badet. Japanpool, bastu, bubbelpooler, massagesängar, fotbad, aromarum, omklädningsrum m.m. Relaxavdelningen har idag en bardel utan tillagningskök.

Som tidigare konstaterat har covid-19 pandemin minskat antalet besökare till Nolhaga Parkbad. I kalkyler inför badets återöppnande prognosticerades att besöksantalet skulle uppgå till ca 160 000 besökare per år. Nedan följer en redovisning av antalet besökare 2019–2021.

Nolhaga Parkbad

	2019 (öppnade i mars)	2020	2021
Antal besökare	131 997	141 693	85 563
Antal besökare per månad	Ca 11 000	Ca 11 808	Ca 7 130

För 2022 har till och med 31 maj har Nolhaga Parkbad haft ca 62 300 besökare, varav 2300 besökt relaxavdelningen. Det ger ett snitt på ca 12 500 besökare per månad, då ska det noteras att badet var stängt under sex veckor med anledning av pandemi i januari och februari. Detta inkluderar bland annat simföreningars passager under perioden.

Nolhaga Parkbads kafé uppvisar en försäljning för perioden 1 januari till 31 maj en försäljning om 876 000 kr. För öppningsåret 2019 var försäljningen på 1 686 000 kr. För år 2020 var försäljningen 1 758 000 kr och 916 000 kr för 2021.

Ett eventuellt serveringstillstånd i relaxavdelningen

Utredningen ska ge nämnden underlag för diskussion och fatta ett beslut om att öppna möjligheten för en entreprenör att söka serveringstillstånd och om det ska vara en del i tjänstekoncessionen för kafé och relaxavdelningen eller inte. Det kultur- och utbildningsnämnden kan besluta kring är huruvida nämnden menar att Nolhaga Parkbad i tjänstekoncessionen ska godkänna att en entreprenör ska kunna söka ett

serveringstillstånd i anläggningen. I Alingsås kommun är det Miljöskyddsnämnden som hanterar och avgör frågan kring serveringstillstånd. Det är Miljöskyddsnämnden som avgör huruvida en entreprenör anses lämplig, om lokaler, menyer och annat som rör alkohollagstiftningen kan ses som tillräckliga för någon form av serveringstillstånd.

Tillträde till relaxen sker idag genom en särskild biljett som också ger besökaren möjlighet att nyttja hela badanläggningen. Relaxen är idag separerad och avskilt från de allmänna utrymmena i Parkbadet, dock finns passager för att röra sig mellan relaxen och de allmänna utrymmena. För att besöka relaxen enligt nuvarande regler behöver man ha fyllt 18 år eller vara minst 15 år i målsmans sällskap. Parkbadets medarbetare har kontinuerlig uppsikt över besökarna men inte i den utsträckning som för Parkbadets övriga delar.

Vid ett eventuellt serveringstillstånd i relaxen ser förvaltningen fyra möjliga alternativ utifrån ett arbetsmiljö-, säkerhet- och friskvårdsperspektiv.

1. Stadigvarande serveringstillstånd (med daglig servering av alkoholhaltiga drycker under ordinarie öppettider)

Förvaltningen gör bedömningen att vid ett eventuellt stadigvarande serveringstillstånd finns det en risk att den allmänna miljön i lokalen förändras. Den eventuella ljudbilden och ökad risk för skador är faktorer som förvaltningen bedömer kan uppstå som då inte är förenlig med den relaxmiljö som kultur- och utbildningsförvaltningen har som vilja att erbjuda gäster. Dessa faktorer kan påverka arbetsmiljön för Parkbadets medarbetare och även det friskvårdande anslaget badet har. 18 års gränsen behöver säkerställas.

2. Stadigvarande serveringstillstånd med fastställda dagar och tider för servering

I detta alternativ menar förvaltningen att det skulle gå att erbjuda servering av alkoholhaltiga drycker tydligt kopplat till veckoslut med avgränsade serveringstider exempelvis fredag eftermiddag till kväll samt lördag lunch till kväll samt helgdagar. Förvaltningen gör samma bedömning som scenario 1 men i detta scenario avgränsas serveringsmöjligheterna till en begränsad tid vilket gör att faktorerna arbetsmiljö, säkerhet och ljudbild inte blir lika påtagliga.

3. Tillfälliga serveringstillstånd för slutna sällskap

I detta alternativ menar förvaltningen att det skulle gå att erbjuda servering av alkoholhaltiga drycker till gäster som abonnerar relaxavdelningen om det är att räkna som ett slutet sällskap. Förvaltningen gör fortsatt samma bedömning som i scenario 1 men menar i detta scenario att det är ytterligare avgränsat till ett sällskap som abonnerat relaxavdelningen för en viss tid och evenemang. Faktorerna arbetsmiljö, säkerhet och ljudbild påverkas mindre påtagligt än övriga scenarier då det är ett sällskap.

4. Ingen alkoholserving i Nolhaga Parkbad

I detta alternativ tillåter kultur- och utbildningsnämnden ingen alkoholserving i Nolhaga Parkbad.

Säkerhetsaspekt

Förvaltningen menar att det föreligger en ökad risk för olika typer av skador och incidenter vid alkoholserving, särskilt i en relaxavdelning. Skador som kan uppstå är halkolyckor, ökad risk för drunkningstillbud, ökad risk för bastubadsrelaterade skador. Ytterligare föreligger en risk om oönskat beteende. Förvaltningen är medveten om att ovanstående är att kategorisera som ett "värsta scenario", men icke desto mindre viktig aspekt i en helhetsbedömning.

Vid ett eventuellt serveringstillstånd i relaxen ser förvaltningen att relaxen tydligare behöver bli helt avskild från badets övriga delar. Detta innebär att inga passager mellan relax och övriga badet kan ske vid tidpunkt för alkoholserving. Detta i syfte att inga personer i berusat tillstånd ska ges möjlighet att simma eller bada i djupt vatten. Förvaltningen menar även att det finns en risk att besökare kan uppleva en alkoholserving som negativt på deras relaxupplevelse.

Arbetsmiljö

En eventuell entreprenör ansvarar för egen personals arbetsmiljö, utbildningar och annat som kopplar till utförande av uppdrag samt eventuell alkoholförsäljning. Kultur- och utbildningsnämnden har det yttersta arbetsmiljöansvaret för förvaltningens personal, detta är delegerat i linjeorganisationen till personals närmaste chef. I detta fall kompliceras utövandet av arbetsmiljöansvaret vid ett serveringstillstånd. Förvaltningen menar att det finns en risk för en känsla av otrygghet bland Parkbadets personal, osäkerhet i hantering av berusade gäster och ett ökat behov av bevakning av relaxavdelningen. En risk- och konsekvensanalys behöver genomföras med berörda personalorganisationer för att fastställa eventuella risker.

Omvärldsbevakning

I syfte att bredda utredningen har förvaltningen begärt ut dokumentation från andra kommuner som har serveringstillstånd i badhus. Kommuner har gjort olika bedömningar och besluten skiljer sig kring olika typer av serveringstillstånd. Relaxen är ofta avskild från övriga badhuset, med åldersgräns (18–20 år), när alkohol serveras begränsas möjligheten att röra sig mellan badhusets olika delar. Separat entré. Somliga har serveringstillstånd som rör specifika tider, exempelvis fredag-lördag, andra har vid slutna sällskap och några på vardagar. I vissa fall driver kommunen relax i egen regi och där kommunal personal hanterar utskänkning.

Ombyggnation av köksyta

Förvaltningen har haft kontakt med företrädare för fastighetsägaren AB Alingsåshem i fråga kring eventuellt behov av ombyggnation för att möjliggöra att uppnå krav för ett eventuellt serveringstillstånd. Fastighetsägaren ser inga hinder att genomföra ombyggnation av kök/bardel eller annat som kan tillkomma för ett sådant ändamål. Beroende på vilken typ av koncept en eventuell entreprenör har avseende mat och upplevelse kan ett behov uppstå att genomföra en ombyggnation av kök. En ombyggnation medför ökade hyreskostnader för hyrestagaren, dvs kultur- och utbildningsnämnden, vilket i sin tur påverkar kostnadsbilden för en eventuell entreprenör. För att tydligare utreda behov av ombyggnation behöver en förstudie genomföras, detta är i nuläget inte aktuellt att verkställa. Det beror på de eventuella krav som den beslutande myndigheten har avseende ett serveringstillstånd. Att genomföra en förstudie är förenat med en kostnad vilken beror på omfattningen av förstudien.

Reducerade öppettider café

Tidigare tjänstekoncessioner har haft öppethållandekrav om 11 timmar per dag. Vid översyn av innehåll i tjänstekoncessionen minskar förvaltningen kravet på öppethållande till 9 timmar per dag. Ingen övre gräns för öppethållande anges utan ses som positivt om en eventuell entreprenör väljer att öppethålla längre.

Förvaltningens yttrande

Covid-19 pandemin har gjort det svårt att räkna på de ekonomiska förutsättningarna för att driva en verksamhet i café och relaxavdelningen, detta eftersom att det sedan öppningen inte förflutit ett helt år utan yttre påverkan. För att möta och göra det mer attraktivt har en översyn av öppettiderna lett till att minskat krav på tiderna för öppethållande samt att nämnden bereds möjlighet att avgöra hur nämnden ser på ett serveringstillstånd i relaxen.

Förvaltningen menar att det kan skapa bättre ekonomiska förutsättningar om en entreprenör ges möjlighet att driva verksamhet i relaxen med ett serveringstillstånd. Dock finns andra hänsyn att ta vilket bland annat är anläggningens syfte och användningsområden. Förvaltningens ingång är att anläggningen ska syfta till friskvård genom motion och föreningsaktiviteter där barn och ungdomar utgör en stor målgrupp. Utifrån det perspektivet menar förvaltningen att alkohol inte är lämpligt. Ytterligare en omständighet är att relaxgäster, motionärer, barn och ungdomar delar samma in- och utgång.

Då relaxen är avskild från övriga badet och idrottshall (våning 2) menar förvaltningen att det med vissa åtgärder; stängda passager, särskilda öppettider, enskilda bokningar kan möjliggöras att en entreprenör serverar alkohol till slutna sällskap. Förvaltningen ser inte att ett stadigvarande serveringstillstånd lämpar sig i anläggningen med risker för att skapa en krogliknande miljö. Samtidigt menar förvaltningen och vill understryka att frågan

avseende alkohol är i den politiska ytan och inte för förvaltningen att ta slutgiltig ställning till.